

ÖĞR. GÖR. NURHAN BİNGÖL

İLK YARDIM

Tanımı - Önemi - İlkeleri

- **İlkyardım** : Aniden hastalanan veya kazaya uğrayan kişiye, bir sağlık ekibi ulaşınca ya da hasta bir sağlık kuruluşuna ulaşınca kadar o anki durumunun daha kötüye gitmesini önlemek ve yaşamını kurtarmak için, mevcut malzemelerle yapılan ilaçsız uygulamalara ilk yardım denir. (First aid)

Başka Bir Tanım

Herhangi bir kaza veya yaşamı tehlikeye düşüren bir durumda, sağlık görevlilerinin yardımı sağlanıncaya kadar, hayatın kurtarılması ya da durumun kötüye gitmesini önleyebilmek amacı ile olay yerinde, **tıbbi araç gereç aranmaksızın,** mevcut araç ve gereçlerle yapılan **ilaçsız** uygulamalardır.

Acil tedavi nedir?

Acil tedavi ünitelerinde, hasta/yaralılara doktor ve sağlık personeli tarafından yapılan tıbbi müdahalelerdir.

İlkyardım ve acil tedavi arasındaki fark nedir?

Acil tedavi bu konuda ehliyetli kişilerce gerekli donanımla yapılan müdahale olmasına karşın, ilkyardım bu konuda eğitim almış herkesin olayın olduğu yerde bulabildiği malzemeleri kullanarak yaptığı hayat kurtarıcı müdahaledir.

İLK YARDIM
!!!

İlkyardımcı kimdir?

İlkyardım tanımında belirtilen amaç doğrultusunda hasta veya yaralıya tıbbi araç gereç aranmaksızın mevcut araç gereçlerle, ilaçsız uygulamaları yapan eğitim almış kişi ya da kişilerdir.

İlkyardımanın öncelikli amaçları nelerdir?

- Ø Hayati tehlikenin ortadan kaldırılması,
- Ø Yaşamsal fonksiyonların sürdürülmesinin sağlanması,
- Ø Hasta/yaralının durumunun kötüleşmesinin önlenmesi,
- Ø İyileşmenin kolaylaştırılması.

İlkyardımanın Önemi

- Kaza sonucu gelişen ölümlere bakıldığında, ölümlerin % 10'unun ilk 5 dakikada, % 50'sinin ilk 30 dakikada meydana geldiği görülür.
- Zamanında yapılacak basit ve etkili bir ilkyardımla hasta veya yaralı kurtarılabilir.
- Bilinçli yapılan bir ilk yardım ile ölenlerin en az % 20'sinin kurtarılabileceği belirtilmektedir

İlkyardımanın temel uygulamaları nelerdir?

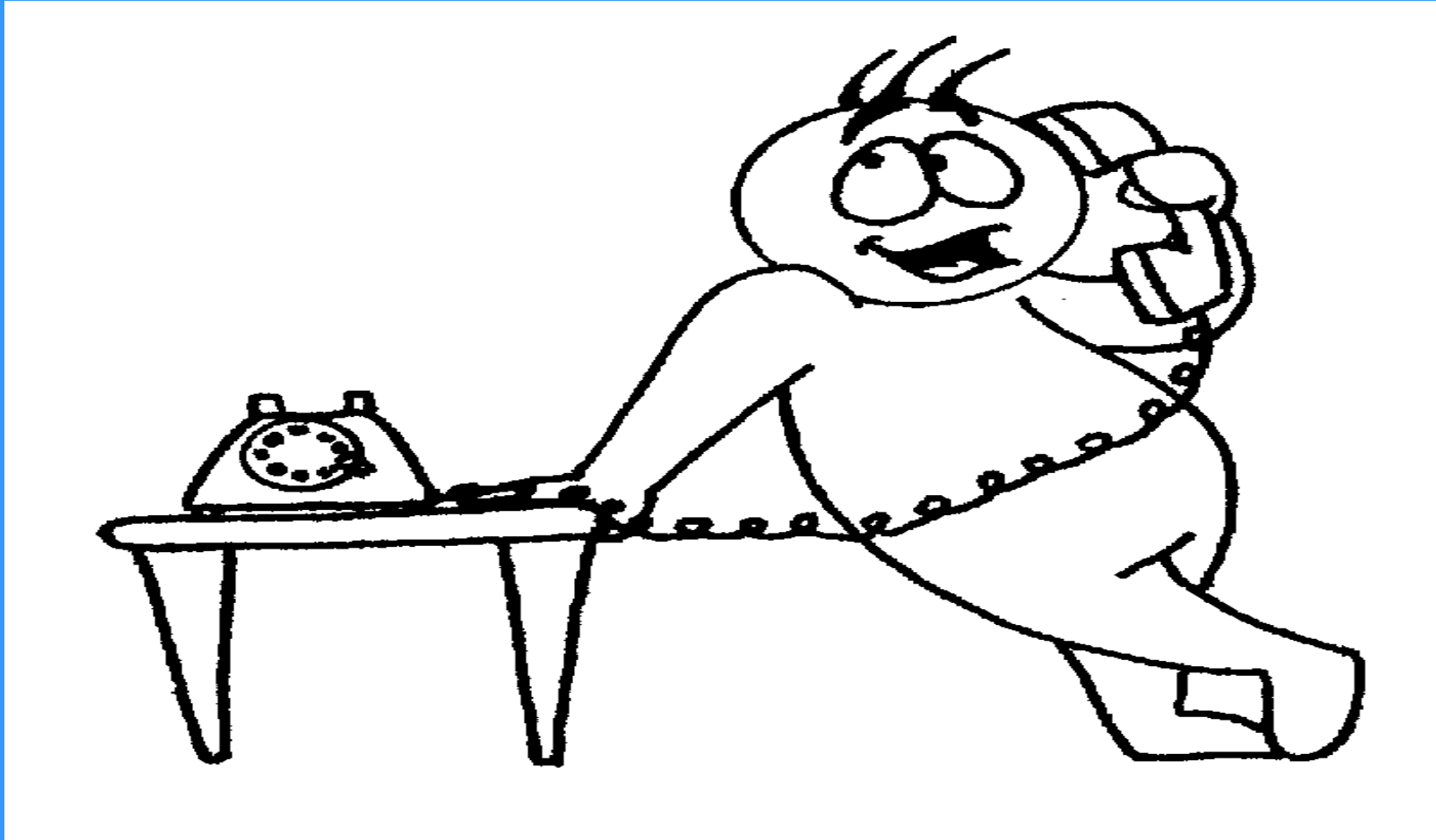
İlkyardımanın temel uygulamaları **Koruma, Bildirme, Kurtarma (KBK)** olarak ifade edilir.

Koruma: Kaza sonuçlarının ağırlaşmasını önlemek için olay yerinin değerlendirilmesini kapsar. En önemli işlem olay yerinde oluşabilecek tehlikeleri belirleyerek güvenli bir çevre oluşturmaktır.

İlkyardımanın temel uygulamaları nelerdir?

Bildirme: Olay / kaza mümkün olduğu kadar hızlı bir şekilde telefon veya diğer kişiler aracılığı ile gerekli yardım kuruluşlarına bildirilmelidir. Türkiye'de ilkyardım gerektiren her durumda telefon iletişimleri, 112 acil telefon numarası üzerinden gerçekleştirilir.

112 ARAMA METODU

112'nin aranması sırasında nelere dikkat edilmelidir?

- Ø Sakin olunmalı ya da sakın olan bir kişinin araması sağlanmalı,
- Ø 112 merkezi tarafından sorulan sorulara net bir şekilde cevap verilmeli,
- Ø Kesin yer ve adres bilgileri verilirken, olayın olduğu yere yakın bir caddenin ya da çok bilinen bir yerin adı verilmeli,
- Ø Kimin, hangi numaradan aradığı bildirilmeli,
- Ø Hasta/yaralı(lar)ın adı ve olayın tanımı yapılmalı,
- Ø Hasta/yaralı sayısı ve durumu bildirilmeli,
- Ø Eğer herhangi bir ilkyardım uygulaması yapıldıysa nasıl bir yardım verildiği belirtilmeli,
- Ø 112 hattında bilgi alan kişi, gerekli olan tüm bilgileri aldıgını söyleyinceye kadar telefon kapatılmamalıdır.

İlkyardımanın temel uygulamaları nelerdir?

Kurtarma (Müdahale): Olay yerinde hasta/yaralılarına müdahale hızlı ancak sakin bir şekilde yapılmalıdır.

İlkyardımda Temel İlkeler

- **Tedbir ve Kurtarma:** İlk iş, olay yerini, hastayı ve kendimizi korumaktır, güven altına almaktır.
- **Tanı:** Hastanın hikayesi öğrenildikten sonra, çabuk bir gözlem ve muayeneyle yaşamı tehdit eden olayların tanısı konur. (Solunum, kalp durması, kanama özelliği vb.)

İlkyardımda Temel İlkeler

- **Tedavi** : Temel ilkyardım kuralları hatırlanarak yaralı yada hasta için en uygun ilkyardım, zamanında ve zarar vermeden uygulanmalıdır.
- **Telekomünikasyon (Haberleşme)**: Gerekli yerlere uygun şekilde haber iletilmelidir.
- **Triaj (Ayırma)**: Hangi yaralı - hastaya tedavide veya taşımada öncelik verileceği belirlenmelidir.

İlkyardımda Temel İlkeler

- **Taşıma** : Hasta veya yaralı tanı konup ilkyardım tedavisi yapıldıktan sonra gerekli bakım ve muayenesinin yapılacağı sağlık kurumuna uygun koşullar içinde taşınır.

• İLKELER

☞ KENDİ EMNİYETİNİ SAĞLA

☞ KALABALIĞI DAĞIT

☞ KAZA YERİ EMNİYETİ AL

• SOĞUKKANLI OL, HASTAYI DEĞERLENDİR,

• EN ACİL OLANINDAN BAŞLA

☞ MORAL VER

☞ HABER VER-----

☞

☞ TRANSPORTU (TAŞIMA) SAĞLA.

110-112-154
155-156

- 112 Acil Servis İstasyonları
(Acil Tıbbi Yardım)
- 154 Alo Trafik
- 155 Polis
- 156 Jandarma
- 110 İtfaiye

İlkyardımcının müdahale ile ilgili öncelikli yapması gerekenler nelerdir?

- Ø Hasta / yaralıların durumu değerlendirilir (ABC) ve öncelikli müdahale edilecekler belirlenir,
- Ø Hasta/yaralının korku ve endişeleri giderilir,
- Ø Hasta/yaralıya müdahalede yardımcı olacak kişiler organize edilir,
- Ø Hasta/yaralının durumunun ağırlaşmasını önlemek için kendi kişisel olanakları ile gerekli müdahalelerde bulunulur,

İlkyardımcının müdahale ile ilgili öncelikli yapması gerekenler nelerdir?

- Ø Kırıklara yerinde müdahale edilir,
- Ø Hasta/yaralı sıcak tutulur,
- Ø Hasta/yaralının yarasını görmesine izin verilmez,
- Ø Hasta/yaralıyı hareket ettirmeden müdahale yapılır,
- Ø Hasta/yaralının en uygun yöntemlerle en yakın sağlık kuruluşuna sevki sağlanır (112) (Ancak, ağır hasta/yaralı bir kişi hayati tehlikede olmadığı sürece asla yerinden kıpırdatılmamalıdır).

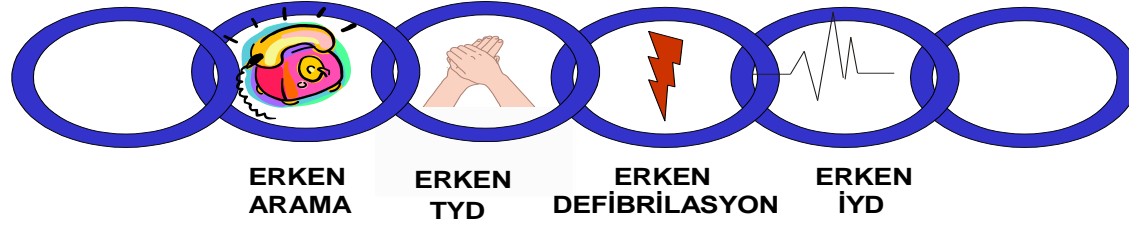
İlkyardımcının özellikleri nasıl olmalıdır?

Olay yeri genellikle insanların telaşlı ve heyecanlı oldukları ortamlardır. Bu durumda ilkyardımcı sakin ve kararlı bir şekilde olayın sorumluluğunu alarak gerekli müdahaleleri doğru olarak yapmalıdır. Bunun için bir ilkyardımcıda şu özelliklerin olması gerekmektedir:

İlkyardımcının özellikleri nasıl olmalıdır?

- Ø İnsan vücudu ile ilgili temel bilgilere sahip olmalı,
- Ø Önce kendi can güvenliğini korumalı,
- Ø Sakin, kendine güvenli ve pratik olmalı,
- Ø Eldeki olanakları değerlendirebilmeli,
- Ø Olayı anında ve doğru olarak haber vermeli (112'yi aramak),
- Ø Çevredeki kişileri organize edebilmeli ve onlardan yararlanabilmeli,
- Ø İyi bir iletişim becerisine sahip olmalıdır.

YAŞAM ZİNCİRİ

İlkyardım uygulayan kişi, yaşam zincirinin başarisında yaşamsal önem taşımaktadır.

Hayat kurtarma zinciri(Yaşam Zinciri) nedir?

Hayat kurtarma zinciri 4 halkadan oluşur. Son iki halka ileri yaşam desteğine aittir ve ilkyardımcının görevi değildir.

- 1.Halka - Sağlık kuruluşuna haber verilmesi
- 2.Halka - Olay yerinde Temel Yaşam Desteği yapılması
- 3.Halka - Ambulans ekiplerince müdahaleler yapılması
- 4.Halka - Hastane acil servislerinde müdahale yapılmasıdır.

İlkyardımanın ABC'si nedir?

Bilinç kontrol edilmeli, bilinç kapalı ise aşağıdakiler hızla değerlendirilmelidir:

A. Hava yolu açıklığının değerlendirilmesi

B. Solunumun değerlendirilmesi (Bak-Dinle-Hisset)

C. Dolaşımın değerlendirilmesi (Şah damarından 5 saniye nabız alınarak yapılır)

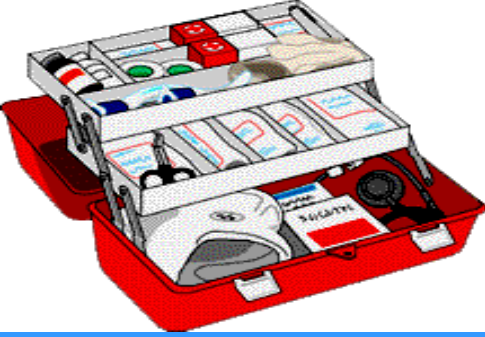
İlkyardımanın Temel Yaklaşımları

1. Bilinci kapalı ise hastaya şok pozisyonu verin. (Sırt üstü, ayaklar 30 cm. yukarıda, baş yana çevrili)

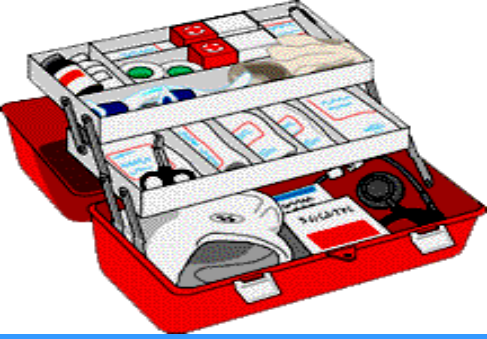
2. Hastaya temiz hava sağlayın, hastanın sıkı giysilerini çıkartın.
3. Hasta veya kazazedeyi iyice muayene edin.
4. Müdahaleyi süratli, sakin ve gerektięi kadar yapın.
5. Şuursuz olarak yiyecek- içecek vermeyin.

6. Sıcak çarpması ve çocuklarda febril nöbet dışındaki tüm acillerde hastanın üzerini örtün.
7. Gaz zehirlenmesi varsa hastayı hızlı bir şekilde ortamdan uzaklaştırın.
8. Bilmediğiniz bir durum varsa müdahalede ısrarcı olmayın ve hastaya zarar vermeyin.
9. Hastaya sağlık kuruluşuna kadar eşlik edin.

İlkyardım Çantası

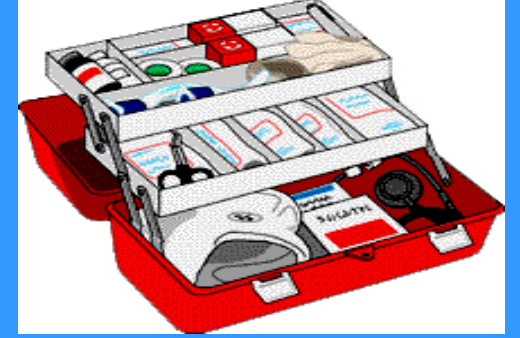
- 1 ADET SUNİ SOLUNUM MASKESİ
SUNİ SOLUNUM AĞIZLIĞI.
- AIRWAY (HAVAYOLU)
- TURNİKE (50 cm)
- GAZLI BEZ (5 ADET 5 x10 cm, 10 x 10 cm)
- ELASTİK BANDAJ (5 ADET 5 x 10 cm,
10 x 10 cm)

İlkyardım Çantası

- RULO SARGI BEZİ (5 ADET 10 x 350 cm, 3 ADET 5 x 350 cm)
- FLASTER 2.5 cm ENİNDE 2.5 m UZUNLUĞUNDA
- PLASTİK ÖRTÜ (BİR YÜZÜ TURUNCU RENKLİ IŞIK YANSITMA ÖZELLİĞİNE SAHİP 200x 250 cm)
- EĞRİ UÇLU MAKAS

İlkyardım Çantası

- ÇENGELİ İĞNE (10 ADET)
- TIBBİ, ÜÇGEN SARGI BEZİ
- YARA BANDI (10 ADET)
- 3 ÇİFT LATEKS ELDİVEN
- 2 ADET AĞZI KAPANA BİLİR POŞET
- KURŞUN KALEM
- NOT DEFTERİ
- İLKYARDIM KİTAPÇIĞI